

Tizenötödik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Dublin (Írország), 2017. július 31. – augusztus 4.

Az egyéni verseny feladatai

A megoldások kiírásának szabályai

Ne másolja le a feladatok feltételét! Írja le minden feladat megoldását külön lap(ok)ra! Minden lapra írja rá a feladat számát, az ülésének a számát és a vezetéknevét! Máskülönb a munkája nem értékelhető.

Válaszait alaposan indokolja meg. A tökéletesen helyes válasz is csak alacsony pontszámot ér, ha nincs kellőképpen megindokolva.

1. Feladat (20 pont) Adott néhány számtani egyenlőség birom nyelven:

$$1. \text{tùḡūn}^2 + \text{tàt} + \text{nààs} = \text{bākūrū bíbā ná vè rwīt}$$

$$2. \text{tàt} \text{nààs} = \text{bākūrū bitūmìn ná vè jāātàt}$$

$$3. \text{tàāmà}^2 + \text{jāātàt} + \text{ḡwīnìḡ} = \text{bākūrū bīnāàs ná vè jāāḡwīnìḡ}$$

$$4. \text{jāātàt} \text{ḡwīnìḡ} = \text{jāātàt}$$

$$5. \text{rwīt}^2 + \text{bà} + \text{tùḡūn} = \text{bākūrū bitūḡūn ná vè jāāḡwīnìḡ}$$

$$6. \text{bà} \text{tùḡūn} = \text{bākūrū bíbā ná vè rwīt}$$

$$7. \text{jāātàt}^2 + \text{nààs} + \text{tàt} = \text{bākūrū bitāāmà ná vè nààs}$$

$$8. \text{nààs} \text{tàt} = \text{bākūrū bitūḡūn ná vè nààs}$$

$$9. \text{kūrū ná vè nààs} + \text{kūrū ná vè jāātàt} = \text{kūrū ná vè tīmìn} + \text{bà} + \text{kūrū ná vè tūḡūn}$$

Az ebben a feladatban előforduló számok mind nagyobbak, mint 0, és kisebbek, mint 125.

(a) Írja le számjegyekkel az (1–9) egyenlőségeket!

(b) Írja le számjegyekkel a **bākūrū bitāt**, **jāāḡwīnìḡ**, **kūrū** számokat és az (A) és (B) egyenlőségeket!

$$A. \text{bākūrū jāābitāt} - \text{tàt} - \text{kūrū ná ḡwē ḡwīnìḡ} = \text{bākūrū bitāāmà ná vè rwīt}$$

$$B. \text{bākūrū bīnāàs ná ḡwē ḡwīnìḡ} - \text{kūrū ná vè bà} - \text{kūrū ná vè tàt} = \text{kūrū ná vè rwīt}$$

(c) Írja le birom nyelven: 6, 22, 97, 120!

△ A birom nyelv az atlanti-kongói család benue-kongói ágának fennsíki csoportjához tartozik. Körülbelül 1 000 000 ember beszéli Nigériában.

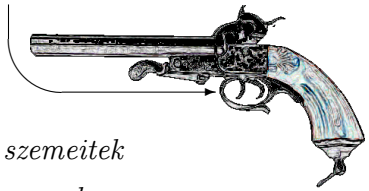
ε magánhangzó. ḡ és ḡ mássalhangzók. A kettős magánhangzókat hosszan ejtik. A ´, ¯ és ` jelek a magas, a közepes, illetve a mély tónust jelölik.

$$a^k = \underbrace{a \times a \times \cdots \times a}_{k\text{-szor}}; a^1 = a.$$

—Milena Veneva

2. Feladat (20 pont) Adottak szavak és szócsoportok abui nyelven valamint fordításuk magyarra véletlenszerű sorrendben:

1. abang
2. atáng heya
3. bataa hawata
4. dekafi
5. ebataa hatáng
6. ekuda hawata
7. falepak hawei
8. hatáng hamin
9. helui
10. maama hefalepak
11. napong
12. rièng
13. ritama
14. riya hatáng
15. tama habang
16. tamin
17. tefe hawei

- a. *ujjhegye*
  - b. *ágad*
  - c. *arcom*
  - d. *saját kötele*
  - e. *vállad*
  - f. *anyátok keze*
  - g. *disznók füle*
(*mindegyikünk disznója füle*)
  - h. *az apa pisztolya*
  - i. *lovad nyaka*
  - j. *ravasz*
-
- k. *szemeitek*
  - l. *orrunk*
(*mindegyikünk orra*)
  - m. *kése*
  - n. *tengerpart*
  - o. *fa felső része*
  - p. *hüvelykujjod*
  - q. *tengeretek*

(a) Találja meg a helyes megfeleléseket!

(b) Fordítsa le magyarra: 1. **amin**; 2. **deya hebataa**!

(c) Fordítsa le abui nyelvre:

1. *disznó*
2. *késetek*
3. *anyád apja*
4. *apám arca*
5. *saját füle*
6. *tengerem*

⚠ Az abui nyelv a timor-alor-pantari családhoz tartozik. Körülbelül 16 000 ember beszéli Indonéziában.

A ´ és ` jelek tónusokat jelölnek.

—Aleksejs Peguševs

3. Feladat (20 pont) Adott néhány mondat kimbundu nyelven valamint fordításuk magyarra:

1. **ngámónà dìhónzò mùdilóngà**
Láttam a banánt a tányéron.
2. **àlózí ásángá djálà mùdikúngù**
A varázslók találkoztak a férfival a barlangban.
3. **ngádjà dìhónzó djámì**
Megettem a banánomat.
4. **mùdjúlù mwálà zìtéténbwà**
Az égben csillagok vannak.
5. **dìkámhá djámí djáfíkà nì djákínà**
A barátom énekelt és táncolt.
6. **ngámónà dìkúngú djámí**
Láttam-e a barlangomat?
7. **ngámóná málà mùkítándà**
Láttam a férfiakat a téren.
8. **ngásángá mùlózí mwámì mùlwándà**
Találkoztam a varázslómmal Luandában.
9. **mùkítándà mwálá djálá djámì**
A férfiam (férjem) a téren van.
10. **mùdikúngù ngámónà màkòlòmbóló**
Láttam-e a kakasokat a barlangban?
11. **àtú ádjà dìhónzò mùlwándá**
Megették-e az emberek a banánt Luandában?

(a) Fordítsa le magyarra (az egyik mondat jelentése nagyon közel áll a fennadott mondatok egyikéjéhez):

12. **mùlózí mwámónà zìtéténbwá**
13. **zìtéténbwá zjálà mùdjúlù**
14. **ngákínà**
15. **djálá djámónà màhónzò mùlwándá**

(b) Fordítsa le kimbundu nyelvre (az egyik mondatnak több mint egy fordítása lehet):

16. *Énekeltem-e?*
17. *Az ember találkozott a varázslóval és a baráttal a téren.*
18. *A férfiam (férjem) látta a barlangot.*
19. *Luandában varázslók vannak.*

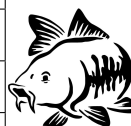
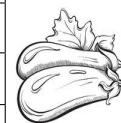
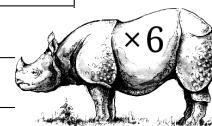
⚠ A kimbundu (észak-mbundu) nyelv az atlanti-kongói család benue-kongói ágának bantu csoportjához tartozik. Körülbelül 50 000 ember beszéli Angolában.

w = az angol *win* szó *w*-je. j = a magyar *j*. ŋ és ʒ mássalhangzók. A ´ és ` jelek a magas illetve a mély tónust jelölik.

—Bruno L'Astorina

4. Feladat (20 pont) Adottak szócsoportok laven nyelven khom írásban és fonetikus átírásban valamint fordításuk magyarra:

1	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	praj trie	felébreszteni a feleséget
2	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	ca:k caj	szívből, lélekből
3	?	taw bæ:	látni a tutajt
4	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	kriət blaw	megkarcolni a combot
5		plaj priət	banán
6	?	?	három banán
7	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	?	hat orrszarvú
8	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	?	négy csomó banán
9	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	?	?
10	?	cie pɬ la:	hét papírlap
11	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	?	padlizsánlevél
12		?	két padlizsán
13	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	plaj hnat pɬ plaj	hét ananász
14	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	kruat pɛ: to:	három méh
15		la: priət traw la:	?
16	?	kə:r bæ:r to:	két galamb
17		bla:k puan ka:	négy ponty
18	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	piet traw pla:	hat kés
19	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	bə:r ka:	?
20	𑌒𑌆𑌆𑌆𑌆𑌆	?	négy penge

Töltse ki a kérdőjeles cellákat (az árnyékoltakat nem kell kitölteni)!

⚠ A laven (gyru') nyelv az ausztróázsiai családhoz tartozik. Körülbelül 28 000 ember beszéli Laoszban. A khom írást 1924 és 1936 között használták erre a nyelvre.

—Li Thehun

5. Feladat (20 pont) Adottak szavak madak nyelven valamint fordításuk magyarra:

lavatbungmenemen	<i>az egész világ</i>	loxongkao	<i>forró parázs</i>
laxangkatli	<i>sok szem</i>	loxontaamang	<i>kert része</i>
laxanoos	<i>sok venyige</i>	lualeng	<i>két nap(pal)</i>
laxao	<i>tűz</i>	lubungtadi	<i>csoport férfi</i>
lemparoos	<i>nagy venyigék</i>	luneton	<i>két fivér; két nővér</i>
lengkompixan	<i>dalok, énekek</i>	lurubuno	<i>unoka</i>
levempeve	<i>szívek</i>	luuna	<i>fa</i>
levenaleng	<i>nap(pal)ok</i>	luvanga	<i>két dolog</i>
levengkot	<i>helyek</i>	luvatpeve	<i>két nagy szív</i>
levenmenemen	<i>falvak</i>	luvutneton	<i>fivérek; nővérek</i>
livixan	<i>éneklés</i>	luvuttadi	<i>férfiak</i>
loroonan	<i>szellem</i>	luxavus	<i>két fehér férfi</i>

(a) Adja meg a **lavatbungmenemen** szó szerinti fordítását!

(b) Fordítsa le magyarra:

(c) Fordítsa le madak nyelvre:

1. **laradi**

8. *szív*

2. **lavatkonuna**

9. *kertek*

3. **laxantoonan**

10. *sok dolog*

4. **levengkati**

11. *unokák*

5. **loxot**

12. *két naprész (két pillanat)*

6. **lubungkavus**

13. *ágak*

7. **luvaroos**

14. *nagy ágak*

⚠ A madak nyelv az ausztronéz család maláj-polinéz ágának közép-melanéz csoportjához tartozik. Körülbelül 3000 ember beszéli Pápua Új-Guineában (Új-Írország).

ng = *n* a *hang* szóban. **x** a *jacht* szó *ch*-jének zöngés párja.

—*Iván Derzsanszki*

Szerkesztők: Bozsidar Bozsanov, Cao Csi-tung, Cshö Csongjon,
Iván Derzsanszki (műszaki szerkesztő), Hugh Dobbs (főszerkesztő), Dmitrij Geraszimov,
Kszenyija Giljarova, Sztanyiszlav Gurevics, Gabrijela Hladnik, Borisz Iomdin,
Bruno L'Astorina, Li Thehun, Danilo Miszak, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs,
Alekszandr Piperszki, Marija Rubinstejn, Daniel Rucki, Artürs Semenuk, Pavel Szofroniev,
Milena Veneva.

Magyar szöveg: Iván Derzsanszki.

Sok szerencsét!